

POLITIET

Finmark politidistrikt

Informasjon om politiattest i forbindelse med flyktnings situasjonen i Ukraina

05.04.2022

Innhold

Innledning	3
Aktuelle hjemler for politiattest for frivillige	3
Frivillige i asylmottak	4
Frivillige i barnehage	4
Frivillig organisasjon	5
Frivillige i fritidsklubber og barne- og ungdomsleirer	5
Frivillige i kommunal barneverntjeneste	6
Støttekontakter eller oppgaver som ledd i hjelpetiltak etter § 4-4	6
Frivillige som skal utføre oppgaver for barnevernsinstitusjon, senter for foreldre og barn eller omsorgssenter for mindreårige	6
Frivillige som skal være fosterhjem og avlastningshjem	7
Midlertidig hjemmel for politiattest til omsorgspersoner tilknyttet omsorgshjem i forbindelse med prøveprosjekt om hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere	8
Frivillige som skal yte kommunale helse- og omsorgstjenester	8
Frivillige i offentlig skole eller frittstående skole	10
Frivillige som skal utføre arbeid eller tjeneste for politiet eller for en tjenesteleverandør av politiet	11
Frivillige som skal utføre tolkeoppdrag for politiet, utlendingsforvaltningen mv.	11
Frivillige i tros- og livssynssamfunn	12
Privatpersoner som ønsker å huse flyktninger i hjemmet sitt	12
Fremgangsmåte for søknad om politiattest	12
Politiattest til flyktninger	13
Bekreftelse på formål med søknad om politiattest	13

Innledning

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester mottar for tiden mange henvendelser om politiattest knyttet til flyktningssituasjonen. Vi ser derfor behov for å sende ut generell informasjon om hjemmelsgrunnlag for politiattest for frivillige og fremgangsmåte for søknad om politiattest.

Enheten har fått instruks fra Politidirektoratet om å prioritere arbeidet med politiattester innenfor følgende områder:

- Asylmottak
- Barnehage
- Barnevernsinstitusjoner
- Frittstående skole
- Frivillige organisasjoner
- Fosterforeldre
- Kommunalt barnevern
- Kommunal helse og omsorgstjeneste
- Offentlig skole
- Politiet
- Samleattest skole og barnehager
- Spesialisthelsetjenester og tannhelsetjenester - barn
- Spesialisthelsetjenester og tannhelsetjenester - utviklingshemmede

Vi har en forskriftsfestet saksbehandlingstid på inntil 14 dager etter at nødvendig dokumentasjon er mottatt. Søknader på de ovennevnte formålene blir imidlertid prioritert i vår saksbehandling. Rask saksbehandling hos oss forutsetter at søker har lagt ved all dokumentasjon som er nødvendig for at søknaden kan behandles. Dersom dette mangler må søker tilskrives og saken tar lenger tid å behandle.

Vi oppfordrer derfor alle som skal søke om politiattest om å sette seg godt inn i fremgangsmåten for å søke om politiattest, herunder hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden. Se informasjon på våre nettsider:

<https://www.politiet.no/tjenester/politiattest/>

Videre oppfordrer vi arbeids-/oppdragsgivere om å sette seg godt inn i hvordan bekreftelse på formål skal fylles ut. Det finnes grundig informasjon for arbeids- og oppdragsgivere på våre nettsider, se <https://www.politiet.no/tjenester/politiattest/kreve-politiattest-fornytt-vandelskontroll/>.

Aktuelle hjemler for politiattest for frivillige

Innledningsvis presiserer vi at det bare kan utstedes politiattest til den som har fått tilbud om eller er innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon, eller til den som i medhold av lov eller forskrift gitt i medhold av lov avkreves fremleggelse av politiattest til et annet tidspunkt, jf. politiregisterforskriften § 36-1 nr. 3. Det er altså kun anledning til å kreve fremlagt politiattest fra personer som man har til hensikt å tilsette eller tildele oppgaver. Det er ikke hjemmel til å utstede politiattest i en søkerfase eller for å forhåndsgodkjenne personer som ikke er aktuelt å tilsette eller tildele oppgaver til på nåværende tidspunkt.

Frivillige i asylmottak

Det kan utstedes politiattest til personer som skal utføre oppgaver for utlendingsmyndighetene og som har direkte kontakt med mindreårige som oppholder seg i mottak, jf. utlendingsloven § 97:

"Den som skal ansettes i mottak, skal legge fram politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd. Det skal også kreves politiattest som nevnt i første punktum fra andre som skal utføre oppgaver for utlendingsmyndighetene, og som har direkte kontakt med mindreårige som oppholder seg i mottak. Attesten skal ikke være eldre enn tre måneder."

Andre personer som skal utføre oppgaver for utlendingsmyndighetene kan kun avkreves politiattest dersom de har direkte kontakt med mindreårige som oppholder seg i mottak. "Mottak" omfatter mottak driftet av både kommunale og private aktører, herunder også ideelle organisasjoner. Det kreves ikke at personene har et tillits- eller ansvarsforhold overfor barna, men de må ha direkte kontakt med mindreårige som oppholder seg i mottaket. Merk at oppgavene må utføres "for utlendingsmyndighetene", slik at private avtaler eller besøk til beboere på mottaket ikke omfattes av krav om politiattest.

Mottaket har plikt til å kreve politiattest av frivillige som skal utføre oppgaver for utlendingsmyndighetene og som vil ha direkte kontakt med mindreårige som oppholder seg i mottak på grunnlag av denne bestemmelsen. Dette innebærer at det er mottaket, eventuelt driftsleverandøren, som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Vi presiserer også at mottaket må innhente egen politiattest med hjemmel i utlendingsloven § 97 av den frivillige. Vi erfarer at flere frivillige organisasjoner har bedt om politiattest på bakgrunn av denne bestemmelsen, men de har ikke hjemmel til å be om attest på dette grunnlaget. Den frivillige organisasjonen kan kun be om politiattest med hjemmel i politiregisterforskriften § 34-1.

Frivillige i barnehage

Det kan utstedes politiattest til personer som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehage eller personer som regelmessig skal oppholde seg i barnehagen, jf. barnehageloven § 30:

"Den som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehage skal legge frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd.

Barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet kan kreve politiattest som nevnt i første ledd for andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift."

Andre ledd gjelder personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift. Eier av barnehagen eller kommunen har rett, men ikke plikt til å kreve politiattest etter denne hjemmelen. I vurderingen av om det skal innhentes politiattest skal barnehageeier og kommunen som barnehagemyndighet legge vekt på om oppholdet eller innflytelsen gir vedkommende mulighet til å være i direkte kontakt med barna.

Eier av barnehagen eller kommunen har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av frivillige som skal oppholde seg regelmessig i barnehagen på grunnlag av denne bestemmelsen. Dette innebærer at det er kommunen eller eier av barnehagen som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillig organisasjon

Det kan utstedes politiattest til personer som skal utføre oppgaver i frivillig organisasjon og ha et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming, jf. politiregisterforskriften § 34-1:

"Frivillige organisasjoner kan kreve fremleggelse av politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd av fysisk person som, lønnet eller ulønnet, utfører eller skal utføre oppgaver for organisasjonen som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming."

Formålet omfatter også frivilligsentraler, uansett om de er organisert av en frivillig organisasjon eller i kommunal regi.

Politiattest kan kun avkreves av personer som skal utføre oppgaver for organisasjonen som i vesentlig grad innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige. Det er ikke noe krav at vedkommende skal tilsettes i organisasjonen eller at de er medlem. Det kan kreves politiattest også av frivillige, ulønnede medarbeidere som skal arbeide med mindreårige.

Den frivillige organisasjonen har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av frivillige på grunnlag av denne bestemmelsen. Dette innebærer at det er den frivillige organisasjonen som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige i fritidsklubber og barne- og ungdomsleirer

Det kan utstedes politiattest til personer som skal arbeide eller ha oppgaver i fritidsklubber eller i barne- og ungdomsleirer og ha et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming, jf. politiregisterforskriften § 34-12:

"Det kan utstedes barneomsorgsattest som nevnt i politiregisterloven § 39 til personer som skal arbeide eller ha oppgaver i fritidsklubber eller i barne- og ungdomsleirer og hvor oppgavene innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming."

"Fritidsklubber" omfatter både kommunalt drevne og frivillig drevne fritidsklubber.

Politiattest kan kun avkreves av personer som skal utføre oppgaver som i vesentlig grad innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige. Det er ikke noe krav at vedkommende skal tilsettes eller at de er medlem av organisasjonen som driver klubben eller leiren. Det kan kreves politiattest også av frivillige, ulønnede medarbeidere som skal arbeide med mindreårige.

Den som driver fritidsklubben eller leiren har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av frivillige på grunnlag av denne bestemmelsen. Dette innebærer at det er den som

driver klubben, typisk kommunen eller en frivillig organisasjon, eller leiren som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige i kommunal barneverntjeneste

Støttekontakter eller oppgaver som ledd i hjelpetiltak etter § 4-4

Det kan utstedes politiattest til personer som skal være støttekontakt eller utføre oppgaver for barneverntjenesten som ledd i hjelpetiltak etter § 4-4, jf. barnevernloven § 6-10 første ledd:

"Den som skal ansettes i barneverntjenesten, jf. § 2-1, skal legge fram politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd. Tilsvarende gjelder for støttekontakter og andre som utfører oppgaver for barneverntjenesten som ledd i hjelpetiltak etter § 4-4. Det skal også legges fram politiattest for tillitspersoner etter § 4-1 annet ledd og personer som skal utøve tilsyn med barn i fosterhjem etter § 4-22."

Kravet gjelder støttekontakter og personer som utfører alle typer hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4. Kravet gjelder også avlastningstiltak som ikke innebærer heldøgns omsorgsansvar regelmessig eller over tid. Kravet gjelder selv om hjelpetiltaket ikke medfører direkte kontakt med barn og unge.

Barneverntjenesten har plikt til å kreve politiattest fra støttekontakter og andre som utfører oppgaver for barneverntjenesten som ledd i hjelpetiltak etter lovens § 4-4. Kommunen kan kreve politiattest av frivillige som skal utføre slike oppgaver. Dette innebærer at det er den kommunale barneverntjenesten som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige som skal utføre oppgaver for barnevernsinstitusjon, senter for foreldre og barn eller omsorgssenter for mindreårige

Det kan utstedes politiattest til personer som skal utføre oppgaver for barnevernsinstitusjon, senter for foreldre og barn eller omsorgssenter for mindreårige, og som har direkte kontakt med barn og unge eller foreldre som oppholder seg der, jf. barnevernloven § 6-10 andre ledd:

"Den som skal ansettes i en institusjon som er omfattet av § 5-1, eller i et statlig senter for foreldre og barn, i en privat eller kommunal institusjon eller senter for foreldre og barn som er godkjent etter § 5-8, eller et omsorgssenter for mindreårige etter kapittel 5A, skal legge fram politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd. Tilsvarende gjelder andre som utfører oppgaver for institusjonen, senteret for foreldre og barn eller omsorgssenteret for mindreårige, og som har direkte kontakt med barn og unge eller foreldre som oppholder seg der."

Kravet gjelder statlige, private og kommunale institusjoner som omfattes av barnevernloven. Institusjoner som hører under andre lover, omfattes ikke av barnevernlovens regler om politiattester.

Kravet gjelder oppdragstakere som utfører ordinære oppgaver for institusjonen, omsorgssenteret eller senteret for foreldre og barn. Dette kan dreie seg om alle typer oppgaver, både oppgaver som er rettet mot barna eller mer driftspregede oppgaver. I alle slike tilfeller skal oppdragstaker legge fram politiattest.

Kravet gjelder også personer som utfører andre oppgaver for institusjonen, omsorgssenteret eller senteret for foreldre og barn. Dette kan bl.a. være frivillige, praktikanter og andre som utfører oppgaver på stedet. Dette kan også være personer som utfører andre oppgaver for tiltaket, for eksempel i forbindelse med fritidsaktiviteter, utflukter og lignende.

Unntaket fra kravet til politiattest for personer som utfører oppgaver for institusjonen, omsorgssenteret eller senteret for foreldre og barn er når vedkommende ikke har direkte kontakt med barn og unge som oppholder seg der. Unntaksregelen er ment å fange opp personer som kun har sporadiske oppgaver. At oppgaven i seg selv ikke er rettet mot barna er ikke tilstrekkelig til å være fritatt fra å legge fram politiattest. I forarbeidene uttales følgende: «*Det sentrale vurderingstemaet er om oppgaven gir "direkte kontakt" med beboerne. Avgjørende må være om oppgaven gir en posisjon som gjør det mulig å opparbeide seg et tillitsforhold til barnet. Sentrale kriterier er om personen har slike oppgaver jevnlig eller over tid.*» Har personen oppgaver for tiltaket jevnlig eller over tid, skal politiattest kreves.

Institusjonen, omsorgssenteret eller senteret for foreldre og barn har bare ansvar for å kreve politiattest fra personer som utfører oppgaver i eller for tiltaket. Det kan ikke kreves politiattest fra voksenpersoner som leder eller deltar i fritidsaktiviteter eller lignende som ikke er en del av tiltakets tilbud, men som beboerne benytter seg av.

Styrer eller leder av institusjonen eller senteret har plikt til å kreve fremlagt politiattest av frivillige. Dette innebærer at det er styrer eller leder av institusjonen eller senteret som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige som skal være fosterhjem og avlastningshjem

Det kan utstedes politiattest til personer som skal godkjennes som fosterforeldre eller ta imot barn som avlastningsvedtak, samt av andre som bor i foster- eller avlastningshjemmet, jf. barnevernloven § 6-10 tredje ledd:

"Den eller de som skal godkjennes som fosterforeldre, jf. § 4-22, skal legge fram uttømmende og utvidet politiattest i samsvar med politiregisterloven § 41. Tilsvarende gjelder private som tar imot barn som avlastningstiltak. Det kan kreves avgrenset politiattest etter politiregisterloven § 39 første ledd også fra andre som bor i fosterhjemmet eller avlastningshjemmet."

Lovhjemmelen gjelder den eller de som skal godkjennes som fosterforeldre og private personer som tar imot barn som heldøgns avlastningstiltak. Med avlastningshjem menes alle typer avlastningstiltak i private hjem som innebærer heldøgns omsorgsansvar regelmessig eller over tid, også avlastningshjem eller besøkshjem som skal avlaste fosterforeldre.

Barnevernstjenesten har plikt til å kreve politiattest av den eller de som skal godkjennes som fosterforeldre og private personer som tar imot barn som heldøgns avlastningstiltak. Barneverntjenesten i den kommunen som skal godkjenne fosterhjemmet har ansvaret for at slik attest blir fremlagt.

Barneverntjenesten skal vurdere om det er behov for å kreve politiattest fra andre som bor i fosterhjemmet eller avlastningshjemmet, som for eksempel fosterforeldrenes voksne hjemmeboende barn, leieboere og lignende. Dette gjelder også husstandsmedlemmer i avlastningshjem. I vurderingen må man ta stilling til om en person bor i familiens hjem eller bare oppholder seg der mye og ofte. Det åpnes derfor

for en skjønnsmessig vurdering som er knyttet til hvorvidt en person er husstandsmedlem eller ikke. Videre vil det i enkelte tilfelle åpenbart ikke være ønskelig eller behov for å kreve politiattest fra for eksempel mindreårige husstandsmedlemmer. Dersom det er på det rene at andre voksne personer bor i husstanden, bør imidlertid politiattest kreves.

Barneverntjenesten har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av andre som bor i fosterhjemmet eller avlastningshjemmet. Dette innebærer at det er den kommunale barneverntjenesten som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Midlertidig hjemmel for politiattest til omsorgspersoner tilknyttet omsorgshjem i forbindelse med prøveprosjekt om hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere

Etter vedtak fra Politidirektoratet av 05.02.2021, jf. politiregisterforskriften § 33-1, kan det utstedes politiattest til omsorgspersoner tilknyttet omsorgshjem i forbindelse med prøveprosjekt om hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere. Det er også hjemmel for å kreve politiattest for andre som bor i hjemmet. Hjemmelen har virkning fra 10.02.2021 og maksimalt 15 måneder frem i tid, det vil si til og med 09.05.2022. Hjemmelen kan ikke fornyes.

Hjemmelen gjelder et prøveprosjekt i regi av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) hvor enslige mindreårige asylsøkere skal bosettes i omsorgshjem så raskt det lar seg gjøre. Prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med Utlendingsdirektoratet (UDI), Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og Statens sivilrettsforvaltning. UDI har ansvar for utvelgelsen av barna som skal bosettes på denne måten. Barna skal bosettes i private hjem som skal rekrutteres og deretter bli fulgt opp av en ideell eller privat organisasjon.

Når tidsfristen utløper bortfaller det midlertidige hjemmelsgrunnlaget for utstedelse av politiattest. Vi er ikke kjent med om departementet arbeider med å vedta en permanent lovhjemmel.

Deltakere i prøveprosjektet kan avkreves politiattest på grunnlag av denne bestemmelsen, og det er Bufdir som bestemmer hvem som deltar. Bufdir har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av personer som er med på prøveprosjektet. Dette innebærer at det er Bufdir som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige som skal yte kommunale helse- og omsorgstjenester

Det kan kreves politiattest for personer som skal yte helse- og omsorgstjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4:

"Kommunen eller annen arbeidsgiver som yter tjenester etter loven her, skal ved tilbud om stilling eller oppdrag kreve fremlagt politiattest fra personer som skal yte slike tjenester. På politiattesten skal det anmerkes om personen er siktet, tiltalt, har vedtatt forelegg eller er dømt for overtredelse av straffeloven 1902 §§ 162, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200 andre ledd, 201 første ledd bokstav c, §§ 201 a, 203, 204 a, 219, 222, 223, 224, 227, 228, 229, 231, 233, 242, 255, 256, 257, 258, 266, 268, jf. 267, 270, 271 og straffeloven 2005 §§ 231, 232,

251, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 263, 264, 271, 272, 273, 274, 275, 282, 283, 288, 291, 293, 294, 295, 296, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 314, 321, 322, 324, 325, 327, 328, 330, 331, 371 og 372.

[...]

Plikten til å kreve politiattest omfatter ikke personer som bare sporadisk yter tjenester etter loven her og som i alminnelighet ikke vil være alene med pasienten eller brukeren."

Helse- og omsorgstjenesteloven gjelder for helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes i riket av kommunen eller private som har avtale med kommunen, jf. § 1-2. Dersom personen skal utføre oppgaver for en privat virksomhet, må det komme frem av bekreftelsen at virksomheten har avtale med kommunen om å yte helse- og omsorgstjenester i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven. Loven gjelder ikke for private som tilbyr helse- og omsorgstjenester uten avtale med kommunen.

Fra 01.01.2017 gjelder kravet om politiattest for alle som yter helse- og omsorgstjenester, uavhengig av hvilke brukergrupper de tilbyr tjenester til. Før dette var det kun krav til politiattest for personer som skulle yte tjenester til barn eller personer med utviklingshemming, tilsvarende helsepersonelloven § 20 a.

Lovhjemmelen gjelder alle personer som yter helse- og omsorgstjenester, både fast ansatte, midlertidig ansatte, lærlinger og vikarer. Frivillige/ubetalte oppdrag omfattes også.

Tjenesteyters arbeidsområde og oppgaver må vurderes konkret for hver enkelt stilling, ansettelsesforhold eller oppdragsavtale. Vurderingstema er hvorvidt tjenesteyter ved utøvelsen av sitt arbeid kan komme i situasjoner med tjenestemottaker der en straffbar handling, som seksual- eller voldslovbrudd mv, inngrep i pasientens eller brukerens personlige frihet eller vinningskriminalitet eller bedrageri kan finne sted.

Plikten til å kreve politiattest omfatter ikke personer som bare sporadisk yter helse- og omsorgstjenester og som i alminnelighet ikke vil være alene med pasienten eller brukeren. Det betyr i praksis at kravet om politiattest kun gjelder for de som yter helse- og omsorgstjenester og som i alminnelighet skal være alene med pasienten eller brukeren. En ekstravakt for eksempel, vil kanskje kun sporadisk yte kommunale helse- og omsorgstjenester, men vil i alminnelighet være alene med pasienten eller brukeren når tjenestene ytes. Ekstravakten må derfor fremlegge politiattest.

Det kan ikke kreves politiattest for de som skal utføre merkantile oppgaver eller andre oppgaver som blant annet handle, kjøre mat og medisiner, lage mat eller jobbe med renhold.

Kommunen, eller virksomheten som har avtale med kommunen, har plikt til å kreve politiattest av frivillige som skal yte helse- og omsorgstjenester på grunnlag av denne bestemmelsen. Dette innebærer at det er kommunen eller arbeidsgiver som har avtale med kommunen om å yte helse- og omsorgstjenester som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest. og skal i så tilfelle fylle ut bekreftelse på formål.

Frivillige i offentlig skole eller frittstående skole

Det kan utstedes politiattest til personer som regelmessig skal oppholde seg i grunnskole, videregående skole, musikk- og kulturskolen, i skolefritidsordningen, i leksehjelpsordning eller skolelignende aktivitetstilbud, jf. opplæringslova § 10-9 andre ledd:

"Den som skal tilsetjast fast eller mellombels i grunnskolen eller i vidaregåande skole, i musikk- og kulturskolen etter § 13-6, i skolefritidsordninga etter § 13-7 eller for å gi leksehjelp etter § 13-7 a, må leggje fram politiattest med tilsvarende innhald som er nemnd i politiregisterlova § 39 første ledd. Kravet gjeld også for personar som skal tilsetjast fast eller mellombels i skoleliknande aktivitetstilbod. Skoleliknande aktivitetstilbod vil seie aktivitetstilbod i regi av skoleeigaren med tilknytning til skolen, og som har karakter av opplæring.

Skoleeigaren kan også krevje politiattest som nemnd i politiregisterlova § 39 første ledd av andre personar som regelmessig oppheld seg i grunnskolen, i vidaregåande skole eller i tilbod som nemnd i første ledd."

"Skolelignende aktivitetstilbud" er tilbud som en skole, kommune eller fylkeskommune tilbyr, der barn og unge i ordinær skolealder vil være målgruppen, og der tilbudet skal ha et skolelignende innhold. Et eksempel per sommerskole i regi av kommunen. Rene voksentilbud, dvs. tilbud målrettet mot de som normalt er ferdige med ordinær videregående opplæring, vil ikke omfattes. Lek- og fritidstilbud uten tilknytning til skole vil heller ikke omfattes. Det avgjørende for hva som faller inn under begrepet er at det gjelder aktiviteter utenom skolen som blir arrangert i regi av skoleeieren, og at tilbudet har nær tilknytning til skolen. Det må være et tilbud med karakter av opplæring og være slik utformet at det gir noe faglig kompetanse, men det stilles ikke strenge krav til det faglige innholdet.

En tilsvarende hjemmel er gitt for frittstående skoler i friskolelova § 4-3:

"Den som skal tilsetjast fast eller mellombels i grunnskolen eller i vidaregåande skole eller for å gi leksehjelp etter § 7-1 e, må leggje fram politiattest med tilsvarende innhald som er nemnd i politiregisterlova § 39 første ledd. Kravet gjeld også for personar som skal tilsetjast fast eller mellombels i skoleliknande aktivitetstilbod. Skoleliknande aktivitetstilbod vil seie aktivitetstilbod i regi av skoleeigaren med tilknytning til skolen, og som har karakter av opplæring.

Skolen kan også krevje politiattest som nemnd i politiregisterlova § 39 første ledd av andre personar som regelmessig oppheld seg i grunnskolen, i vidaregåande skole eller i tilbod etter første ledd."

Skoleeier eller kommunen har rett, men ikke plikt til å kreve politiattest etter opplæringslova § 10-9 andre ledd og friskolelova § 4-3 andre ledd. I vurderingen av om det skal innhentes politiattest skal skoleeier og kommunen legge vekt på om oppholdet eller innflytelsen gir vedkommende mulighet til å være i direkte kontakt med barna.

Skoleeier eller kommunen har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av frivillige som skal oppholde seg regelmessig i skolen mv. på grunnlag av denne bestemmelsen. Dette innebærer at det er skolen eller kommunen som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige som skal utføre arbeid eller tjeneste for politiet eller for en tjenesteleverandør av politiet

Det kan utstedes politiattest til personer som skal utføre arbeid eller tjeneste for politiet eller for en tjenesteleverandør av politiet, jf. politiloven § 18 andre ledd.

"Politiet kan kreve fremleggelse av uttømmende og utvidet politiattest, jf. politiregisterloven § 41, av personer som skal utføre arbeid eller tjeneste for politiet eller for en tjenesteleverandør for politiet."

Bestemmelsens ordlyd er vid og omfatter i utgangspunktet alle som utfører tjeneste for politiet, lønnet eller ulønnet.

Selv om ordlyden er vid, gir forarbeidene til bestemmelsen en pekepinn på at det ikke er nødvendig å kreve politiattest av samtlige som skal utføre tjeneste for politiet eller en tjenesteleverandør. Begrunnelsen for at kravet om politiattest ikke er obligatorisk, har sammenheng med at de oppgavene som utføres kan være av vidt forskjellig karakter. Det er derfor lagt opp til at politiet foretar en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle av i hvilken grad det er behov for å gjennomføre vandelskontroll. Momenter av betydning kan være hvilke typer oppgaver vedkommende skal utføre, varighet på oppdraget, samt hvilke sikkerhetsmessige hensyn som gjør seg gjeldende.

Politiet har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av frivillige på grunnlag av denne bestemmelsen. Dette innebærer at det er politiet som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige som skal utføre tolkeoppdrag for politiet, utlendingsforvaltningen mv.

Det kan kreves politiattest for personer som skal utføre oppdrag som tolk for en rekke offentlige organer, jf. tolkeloven § 10.

"For å kunne utføre oppdrag som tolk for politiet, påtalemyndigheten, domstolene, utlendingsforvaltningen, kriminalomsorgen, Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker og fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker skal tolken legge fram uttømmende og utvidet politiattest, jf. politiregisterloven § 41. Det samme gjelder for å kunne utføre oppdrag i straffesaker for konfliktrådet.

Kravet om å legge fram politiattest etter første ledd kan fravikes når situasjonen som begrunner tolkeoppdraget, ikke tillater det, eller når andre sterke grunner tilsier det."

Med utlendingsforvaltningen menes Utlendingsdirektoratet, Politiets utlendingsenhet og Utlendingsnemnda.

Bestemmelsen gjelder for de som skal utføre oppdrag som tolk, uavhengig av om oppdraget er lønnet eller ikke.

Det stilles ikke krav om fremleggelse av politiattest ved ethvert tolkeoppdrag. Det er tilstrekkelig at politiattest fremlegges for hver oppdragsgiver én gang. I utlendingsforvaltningen vil det være tilstrekkelig å legge fram attest for ett organ, slik at

disse ses under ett ved vurderingen av om det er fremlagt attest i forbindelse med tidligere oppdrag.

Den offentlige etaten har som utgangspunkt plikt til å kreve politiattest av frivillige på grunnlag av denne bestemmelsen.. Dette innebærer at det er den aktuelle etaten som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Frivillige i tros- og livssynssamfunn

Det kan kreves politiattest for personer som skal utføre oppgaver for tros- og livssynssamfunn etter trossamfunnsloven § 20:

"Tros- og livssynssamfunn kan kreve at personer som med eller uten lønn skal tilsettes, utføre oppgaver eller inneha tillitsverv der de vil ha omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige eller personer med utviklingshemming, skal legge fram politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd."

Hjemmelen dekker alle tros- og livssynssamfunn, også Den norske kirke, jf. § 1, og altså ikke bare samfunn som er registrert etter § 4. Mange samfunn er også registrert som frivillige organisasjoner, og kan også fremlegge politiattest etter politiregisterforskriften § 1. Attesten er uansett lik (barneomsorgsattest jf. politiregisterloven § 39), så det har ingen praktisk betydning hvilken hjemmel man velger.

Tros- og livssynssamfunnet har rett, men ikke plikt, til å kreve politiattest av frivillige på grunnlag av denne bestemmelsen.. Dette innebærer at det er tros- og livssynssamfunnet som skal fylle ut bekreftelse på formål som søkeren skal legge ved søknaden sin om politiattest.

Privatpersoner som ønsker å huse flyktninger i hjemmet sitt

Det er per i dag ikke hjemmel til å kreve politiattest av privatpersoner som ønsker å huse flyktninger i hjemmet sitt utenfor virkeområdet til frivillige organisasjoner.

Fremgangsmåte for søknad om politiattest

Den raskeste måten å få politiattest på er at søker oppretter digital postkasse og søker om politiattest digitalt på vår nettside:

<https://www.politiet.no/tjenester/politiattest/politiattest-sok-pa-nett/>

Dette forutsetter imidlertid at søkeren har elektronisk ID, eksempelvis BankID. Dersom søker ikke har dette, må de sende søknad på papir:

<https://www.politiet.no/tjenester/politiattest/politiattest-sok-per-post/>

Betingelsen for å kunne utstede politiattest er at det foreligger en lovhjemmel der det framkommer at det er krav til en slik attest. Oversikt over de ulike hjemmelsgrunnlagene for politiattest finnes i formålslisten her: <https://www.politiet.no/globalassets/02-tjenester-admin/politiattest/kreve-politiattest-fornyet-vandelskontr/formal-til-soknad-om-politiattest.pdf>. Oppdragsgiver er den som kan/skal kreve en politiattest der det foreligger en lovhjemmel.

Søker må gjøre følgende:

1. Få tilbud om eller være innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon som omfattes av krav om politiattest.
2. Motta en formålsbekreftelse fra arbeids-/oppdragsgiver som dokumenterer behovet for politiattest.
3. Fremsette sin søknad om politiattest digitalt i vår søknadsportal på <https://attest.politiet.no/>. I søknadsportalen vil søker få beskjed om å velge "Kategori" og "formål" for sin søknad, og laste opp formålsbekreftelsen fra arbeids-/oppdragsgiver.
4. Dersom søker ikke kan søke digitalt, kan utfylt søknadsskjema, kopi av gyldig ID og formålsbekreftelsen sendes til oss per brev. Vår adresse er:

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester
Postboks 113
9950 Vardø

Politiattest blir sendt digitalt til søker, enten i Digipost/E-boks eller Altinn. Hvis søker har reservert seg mot digital kommunikasjon med det offentlige eller ikke har Digipost/E-boks eller Altinn, så vil politiattesten bli sendt til søker per post.

Politiattest til flyktninger

Vi har fått spørsmål om hvor lenge flyktninger må være i landet før de kan søke om politiattest. For noen kan det være aktuelt å få jobb i Norge ganske raskt, utføre frivillig arbeid eller være tolk for andre flyktninger, for å nevne noen eksempler.

I utgangspunktet kan flyktninger søke og få politiattest når som helst. Det er ikke krav til at man må ha oppholdt seg i Norge for å få politiattest til bruk i Norge og det er ikke krav om botid etter de hjemlene som er omtalt i dette informasjonsskrivet. De kan altså søke om politiattest både før de kommer til Norge og med en gang de kommer inn i landet. De må imidlertid fylle vanlige krav til politiattest, herunder fremlegge gyldig legitimasjon, og fremlegge bekreftelse på at de har fått tilbud om en stilling eller et verv hvor det er krav om politiattest. Attesten vil imidlertid normalt være uten merknader når man ikke har vært lenge i Norge.

Bekreftelse på formål med søknad om politiattest

For å dokumentere at søker oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest stilles det krav til at søker kan dokumentere behovet for politiattest. Dette gjøres med en bekreftelse fra arbeids-/oppdragsgiver som har hjemmel i lov til å avkreve politiattest. Bekreftelsen lastes opp av søker i vår søknadsportal eller vedlegges søknad som sendes per brev.

Arbeids-/oppdragsgiver kan fylle ut skjema som finnes her:

<https://www.politiet.no/globalassets/02-tjenester-admin/politiattest/kreve-politiattest-fornytt-vandelskontr/bekreftelse-pa-formal-med-politattestbm>.

Merk at skjema skal fylles ut i sin helhet, inkludert navn og fødselsnummer til den som skal søke om politiattest. Dette skal gjøres av arbeids-/oppdragsgiver før skjema overleveres til søker for videre søknadsprosess.

Dersom arbeids-/oppdragsgiver ikke vil benytte vårt standardskjema, må arbeids-/oppdragsgiver sørge for at bekreftelsen som dokumenterer søkers behov for politiattest inneholder følgende opplysninger:

- Søkers navn og fødselsdato
- Hvilken stilling/oppdrag/verv søker har fått tilbud om
- Opplysninger om arbeids-/oppdragsgiver
- Kontaktinformasjon til arbeids-/oppdragsgiver
- Lovhjemmel for krav om politiattest

Merk at bekreftelsen skal signeres og dateres av arbeids-/oppdragsgiver og kan ikke være eldre enn 3 måneder når det søkes om politiattest.

Vi minner om viktigheten av at bekreftelsen fra arbeids-/oppdragsgiver inneholder tilstrekkelig informasjon om søker, stillingen/oppdraget og arbeids-/oppdragsgiver. Dersom bekreftelsen er mangelfull, må saksbehandler innhente ytterligere opplysninger, og det vil medgå lengre saksbehandlingstid før politiattesten kan utstedes.

Ved spørsmål kan enheten kontaktes på e-post politiattest@politiet.no eller telefon 40 40 15 50.